

Vijf varkenshouders delen kennis binnen Varketing Group

‘Wat alleen niet lukt, lukt ons samen wel’

De coöperatie Varketing Group bestaat uit vijf Noord-Limburgse varkenshouders, allen met een familiebedrijf met zeugen en vleesvarkens. Samen werken zij aan een duurzame varkenshouderij in de regio; niet als één varkensvleesketen, maar als individuele ondernemers. “Dit is een uitzonderlijke vorm van samenwerking”, meent Karel de Greef, die vanuit Wageningen UR Livestock Research de Varketing Group adviseert.

Geesje Rotgers

De vijf varkenshouders achter Varketing staan niet te springen om een interview in een landelijk blad. Frank Vissers, Twan Voermans, Gert Custers,

Evert Hendriks en Eduard Maas willen zich liever profileren in de eigen regio en daarnaast bevinden veel activiteiten zich nog in de ontwikkelingsfase. Maar veel activiteiten ook niet, die zijn wel al duidelijk zichtbaar. Zo valt het bedrijf van voorzitter Frank Vissers in Meerlo niet te missen: een grote, kleurrijke poster siert de gevel van de stal (zie foto). Ook de stallen van de anderen zijn uitgerust met dit herkenbare beeld, reageert de groep.

Duurzaam in de regio

Wat wil de Varketing Group bereiken? “In Nederland wordt gesteld dat een varkensbedrijf vervuilend is en weinig duurzaam. Wij wilden weten hoe duurzaam onze varkensbedrijven werkelijk zijn en hoe we de duurzaamheid meetbaar kunnen verbeteren”, vertelt Vissers. Daarbij is bewust niet gekozen voor de ketenbenadering met een ketenregisseur. Hier blijft iedere ondernemer baas op eigen erf. Binnen de groep wordt de kennis gedeeld, zodat alle deelnemers daar gebruik van kunnen maken. Ook worden enkele zaken gezamenlijk opgepakt, zoals de promotie. Het zijn bewuste

VARKETING GROUP

Staan v.l.n.r.: Evert Hendriks, Gert Custers, Frank Vissers, Twan Voermans.
Hurkend: Eduard Maas.

Foto: GR

keuzes, aldus Voermans.

In de regio Noord-Limburg wordt de Varketing Group al behoorlijk zichtbaar. Niet alleen de fraaie borden op de gevels van de varkensbedrijven vallen op, ook maakt de Varketing Group zich bekend door een eigen site, sponsoring van de lokale ruitersport en het plaatselijke voetbalteam. Het beeldmerk staat onder meer op de shirts van de sporters. Custers: “En als een van ons een nieuwe stal heeft, worden de buurt en dorpsbewoners, relaties en familie speciaal uitgenodigd en vertellen wij hen alles over het bedrijf.” Deze aanpak moet bijdragen aan een positief imago van de regionale houderij.

Snelle kennisontwikkeling

Voermans schetst de historie: De Noord-Limburgse varkenshouders vonden elkaar in 2003-2004 toen zij gezamenlijk de kwaliteitssystemen HACCP en ISO oppakten in het belang van de voedselveiligheid. Het team bestond toen nog uit acht deelnemers. Vijf van hen maakten een ‘doorstart’ met Varketing. “Wij willen door middel van kennis delen en samenwerking meerwaarde creëren voor onze individuele bedrijven”, vertelt Maas. Het zwaartepunt ligt daarbij op de duurzaamheid, maar ook worden zaken opgepakt als de productie van vlees met de gezonde omega 3-vetzuren en de gezamenlijke in- en verkoop. “Als individuele ondernemer ben je geen gesprekspartner voor sommige partijen; als je met meer bent, ben je dat wel”, schetst Hendriks een ander voordeel. De grootste winst van de samenwerking blijft echter de kennisontwikkeling. “We delen kennis en kunnen daardoor sneller zaken oppakken. Alle vijf worden wij daar beter van”, aldus Custers.

Kennis voor duurzaamheid

“We hebben hier te maken met ondernemers met gemiddelde familiebedrijven”, stelt adviseur Karel de Greef. Hij voerde in de periode 2009-2011 duurzaamheidsmetingen uit op de vijf bedrijven om te weten op welke trede van de duurzaamheidsladder de bedrijven staan. “Je hebt een ‘nulpunt’ nodig om in de tijd vooruitgang te kunnen meten”, aldus De Greef. In de duurzaamheidsmeting werd onder meer geke-

ken naar milieu, dierenwelzijn, economie en arbeidsomstandigheden. De impact die de productie van varkensvlees heeft op het milieu, wordt door de vijf ondernemers zeer belangrijk gevonden. Binnen Wageningen UR werd daarom uitgerekend wat de ‘voetafdruk’ op het milieu is van de Varketing-bedrijven (uitgedrukt in CO₂-equivalenten). De Greef: “De belasting van het Varketing-varkensvlees op het milieu blijkt lager dan algemeen werd aangenomen. De slogan van Marianne Thieme ‘Een vegetariër in een Hummer is nog altijd beter voor het milieu dan een vleeseter op de fiets’ klopt in ieder geval niet voor zarkensvlees. “In de varkenshouderij worden veel bijproducten uit de voedingsmiddelenindustrie gevoerd en het landgebruik is gering. Dat zijn gunstige zaken voor de milieu-voetafdruk”, aldus De Greef. Ook het stoppen met castreren pakt gunstig uit, aangezien de voerconversie van beren lager ligt. Maar er is de Varketing Group veel aan gelegen om nog gunstiger uit te komen, omdat zij een eigen stukje duurzaam varkensvlees in de markt wil zetten, genaamd ‘Veijf’. Inmiddels hebben drie ondernemers geïnvesteerd in zonnepanelen, zijn alle stallen uitgerust met luchtwassers en beschikken drie van de vijf bedrijven over een warmtepomp waardoor er geen aardgas meer nodig is. Ook wil de groep stappen zetten op het terrein van de mest. Centrale mestverwerking blijkt lastig realiseerbaar vanwege de vergunningen. Als de mest niet vervoerd kan worden naar de mestverwerking, moet de mestverwerker naar de mest komen. Er wordt nu gekeken naar de mogelijkheden van een mobiele mestverwerker. Daarbij wordt goed gekeken naar het milieu: de mobiele installatie zou gebruik moeten maken van de overtollige energie die vrijkomt uit de luchtwasser. En de luchtwasser heeft vocht nodig, daarvoor zou de dunne mestfractie gebruikt kunnen worden.

Ambities

Regionaal geproduceerd duurzaam varkensvlees verrijkt met omega 3 en afgezet in de regio, dat is het ultieme doel van de vijf ondernemers. Hiervoor zetten ze binnenkort hun eigen merk varkensvlees in de markt, onder de naam ‘Veijf’. De varkens krijgen een speciaal voer, waardoor

het vlees meer gezonde vetzuren bevat. “We kunnen aantonen dat dit zo is. Maar vermarkten is een uitdaging”, constateert Hendriks. “Het vlees is niet goedkoper, maar wel gezond (goed voor hart en bloedvaten) en aantoonbaar duurzaam geproduceerd. Maar hoe communiceer je dit? Wij gaan uit van onze eigen kracht en we zien dat het meer en meer gaat leven in onze eigen regio. De bekendheid van de Varketing Group groeit.

Kracht van samenwerken

“Het unieke is dat onze groep na tien jaar nog altijd bij elkaar is. Zoiets is in onze sector redelijk uniek”, vertelt Maas. “Wij zijn goed op elkaar ingespeeld en vertrouwen elkaar volledig. Door dit vertrouwen kunnen we veel brengen waardoor er ook veel te halen is.” Het vraagt echter wel een forse tijdsinvestering van de ondernemers. Toch zijn alle inspanningen het dubbel en dwars waard, vinden de vijf. Custers: “Wij hebben heel veel geleerd en zijn daardoor gegroeid als ondernemer. Wat we willen bereiken lukt je niet alleen, maar wel als groep.” “Het sterke aan deze opzet is dat de vijf bedrijven zichzelf ontwikkelen. Je zit niet aan elkaar vast, maar benut wel elkaars kennis en kunde. Dat is een enorme meerwaarde”, aldus De Greef van Wageningen UR. De gezamenlijk zoektocht naar duurzaamheid, dat is de winst, dat gaat in je genen zitten.